

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qualitatibvs Ad Ea
Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

352. Quid sit bigamia vera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](#)

consummatum patitur defectum in significatione sacramentali, matrimonio alias propriâ, quâ nimirum juxta Apostolum ad Ephes. 2. significat arctissimam Christi per incarnationem conjunctionem cum Ecclesia tanquam unica sponsa, eâque virgine ab alio non assumpta; hanc enim, cum per illum dividatur caro in plures, repräsentare aptum non est.

2. Respondeo ad secundum: esse triplicem, veram, interpretativam, similitudinariam.

Questio 352. Quid sit bigamia vera?

1. R espondeo: vera est, dum quis successivè cum duabus validè contraxit, & cum utramque consummavit matrimonium. c. fin. d. 26. c. debitum. de bigam. non ord. five utramque ante, five unam ante, & alteram post, five etiam utramque post baptismum duxerit. Sanch. de matr. l. 7. d. 83. n. 9. Suar. de cens. d. 49. s. 6. n. 10. cum ex una parte hac irregularitas non sit inducta in prenam alicujus delicti, adeoque non remittatur per baptismum: ex altera vero parte etiam matrimonium contractum ante baptismum, licet non sit sacramentum, aptum tamen sit ex institutione sua significare (etsi minus perfectè, ac dum est sacramentum) conjunctionem illam Christi, adeoque iteratum patiatur illum defectum hujus significationis. Sanch. loc. cit. num. 14. Pith. ad tit. de Bigam. non ordinand. n. 6. & 7.

2. Unde jam ad hanc, uti & ad omnes alias bigamia species requiritur copula carnalis cum pluribus (sine qua matrimonium nullum aptum est significare illam Christi cum Ecclesia conjunctionem, adeoque nec pati dictum significationis defectum. Pith. ad tit. de bigam. non ord. n. 1. nec consequenter inducere irregularitatem. Sanch. de marr. d. 83. num. 4.) eaque perfecta per commixtionem corporum, seu immixtionem feminis (per quam solam consummatur matrimonium, ac demum vir & mulier fiunt una caro. Sanch. loc. cit. num. 6.) ita ut sine hac perfectione copula in foro conscientiae non inducatur bigamia, aut irregularitas; secus ac in foro externo propter perfectæ copulae præsumptionem. Zoëf. ad eund. tit. n. 3. citans Sanch. loc. cit. & Avilam de Cens. p. 7. d. 8. dub. 1. Requiritur secundò ut plures cognoverit uxores; ex eo enim, quod plures habuerit & cognoverit concubinas five ante, five in post matrimonium, non contrahitur bigamia; eisque irregularitas. c. quia circa. de big. cum tale matrimonium adhuc sit maritalis conjunctio unius viri cum unica ab alio non assumpta, & divizio quidem carnis in plures, sed non affectu maritali, adeoque non patiatur defectum memorata significationis; per forniciarium vero conjunctionem significari non possit conjunctione Christi cum Ecclesia, adeoque in hac locum habere nequeat defectus illae significationis. Pith. num. 4. citans Sanch. l. 7. de matrim. d. 83. num. 3. Nec obstat, quod concubinatus sit signum majoris incontinentiae; cum adæquata & primaria ratio, cur bigamus sit irregularis, & removeatur ab Ordinibus non sit incontinentia, sed defectus, quem patitur in significatione sacramentali matrimonium secundum. A.A. idem cum communis. Quamvis etiam matrimonium initum cum pluribus, quantum inducit vinculum indissolubile, & stetum perpetuum, sit signum incontinentiae magis diuturnæ, firmiusque inherentis. Vivian. in ratione iuriu. pontif. ex D. Thoma.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I.

Questio 353. Quid sit, & quot modis contrahatur bigamia interpretativa?

1. R espondeo: est ea, quæ per juris interpretationem & fictionem censetur talis, etsi re ipsa non sit reiteratio matrimonii. Pith. num. 8. Contrahitur quatuor modis. Primo dum quis in uxorem ducit, & cognoscit viduam à priore viro suo cognitam, (secus si ducat à priore viro incognitam, vel alteram post priorem à se incognitam. sumitur ex c. debitorum. de bigam. non ord. 1) aut etiam non viduam, prius tamen corruptam ab alio (secus si ducat à se tantum extra matrimonium cogitam. c. debitorum. Sanch. loc. cit. num. 14. cum mulier talis non divisorit carnem in plures; quin & matrimonium cum illa retrotrahatur, seu singatur initum tempore, quo deflorata fuit, adeoque talis per jurisdictionem censeatur virgo. Sanch. loc. cit. & textus c. unic. de cler. conjug. in 6. Requires ad evitandam bigamiam, ut ducita in uxorem sit virgo, in dicto sensu solum id requirat, nimirum ut non sit corrupta ab alio. Gloss. in cit. c. debitorum. v. divisi. Pith. num. 11. c. maritum. d. 33. c. curandum. v. precipimus. c. si quis viduam. 13. & 15. d. 34. censetur enim talis divisi carnem suam in plures ex eo, quod per copulam maritali fiat una caro cum ea, quæ verè carnem suam divisi in plures. Sanch. loc. cit. d. 84. n. 1. apud Pith. num. 8. Tenetque id ipsum, etiamli vir ignoraverit esse viduam, vel ab alio corruptam; aut etiam mulier per vim fuerit corrupta: quia, ut dictum aliquoties, irregularitas bigamia non oritur ex culpa vel infamia personæ, sed ex defectu significationis sacramenti matrimonii. Sanch. loc. cit. num. 15. Pith. num. 10. Porro cur portius incurritur hec bigamia interpretativa ab eo, qui ducit corruptam, quam ab eo, qui corruptus cum pluribus sine affectu maritali dicit virginem. Vide Suar. de Cens. d. 49. s. 3. num. 9. Sanch. loc. cit. Pith. num. 13.

2. Secundò, dum quis, quam duxit virginem, postquam adulterata est, cognoscit carnaliter. c. se cuius. d. 34. etiam si ignoravit fuisse adulteratam, aut vi oppressam ab adultero. Sanch. loc. cit. num. 17. Pith. num. 14. cum communi.

3. Tertiò, dum Clericus post primam uxorem, quam duxit virginem, sacros Ordines suscepit, & dein aliam duxit invalidem, & affectu maritali cognovit. Etsi enim talis bigamus non sit re ipsa (cum enim secundum illud matrimonium nullum sit, adeoque nec sacramentum, non potius pati defectum significationis sacramenti) habendus tamen est quasi bigamus, & est irregularis propter affectum intentionis cum opere subsecuto; quia nimirum, quantum in ipso fuit, voluntarie secundum matrimonium contraxit, & consummavit. c. super. de bigam. non ord. Licet autem in hoc casu expresse solum de Clericis in sacris confititur sit sermo, extenditur tamen idem etiam ad Clericos in minoribus tantum constitutos, quin & ad laicos, ut & in interpretative sint bigami, & hinc irregulariter dum duo contraxerunt matrimonia, unum de jure seu validem, alterum de facto seu attentatum, hic est invalidem (five primum fuerit invalidum, & secundum validum; five primum validum, & secundum invalidum. Pith. num. 16. citans Avil. d. 8. dub. 1. not. 2.) Sanch. loc. cit. num. 3. Laym. l. 1. tr. s. p. s. c. 6. num. 5. Pith. loc. cit. cum communi. Licet enim alias non incurritur irregularitas, nisi in casibus in jure expressis, hic tamen casus sat is intel-